

Mirosław Ponczek

"Rozwój biegów przez płotki na świecie i w Polsce do 2004 roku. Studium historii lekkoatletyki",
Janusz Iskra, Opole 2005 : [recenzja]

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 3/3, 34-35

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wyniki badań autorzy pierwszej pozycji w pełni wykorzystali w drugiej książce. Dzieląc ćwiczenia koordynacyjne na 8 grup (7 analitycznych i ósmą kompleksową), przedstawiono dziesiątki praktycznych rozwiązań szkoleniowych ingerujących w sferę koordynacyjno-techniczno-taktyczną. To chyba przyszłość w treningu piłki nożnej, gdzie przygotowanie fizyczne (kondycyjne) jest tylko podstawą do osiągnięcia mistrzostwa sportowego. Blisko 200 wariantów ćwiczeń może być przewodnikiem dla szkoleniowców zajmujących się nie tylko młodymi piłkarzami. Zastanawiam się, na ile książka Witkowskiego i Ljacha będzie czytana przez trenerów, którzy w pierwszym rzędzie będą recenzentami tej pozycji. Być może głębsza znajomość problematyki piłkarskiej nie pozwoli na powtarzanie klęsk polskich piłkarzy w rozgrywkach pucharowych 2005/2006.

*dr hab. Janusz Iskra prof. AWF
Katedra Sportów Indywidualnych*

**Recenzja monografii Janusza Iskry:
Rozwój biegów przez płotki na świecie i w Polsce do 2004 roku. Studium historii lekkoatletyki. Studia i Monografie. Zeszyt 168. Politechnika Opolska, Opole 2005.**

W Wydawnictwie Politechniki Opolskiej ukazała się drukiem interesująca (nie tylko zawodników i trenerów lekkoatletyki, ale również kibiców, w tym w pewnym stopniu historyków kultury fizycznej) rozprawa Janusza Iskry - prof. Politechniki Opolskiej i AWF w Katowicach, dr hab. nauk o kulturze fizycznej, m.in. trenera znanego polskiego płotkarza i mistrza Europy w biegu na 400 metrów przez płotki - Pawła Januszewskiego (Budapeszt 1998).

Książka J. Iskry ma (obok wstępu i podsumowania) 14 rozdziałów, z których dla historyka sportu, najbardziej interesującym (jest to moja subiektywna opinia) pozo-

staje rozdział: piąty. Dotyczy on rozwoju biegów płotkarskich w latach międzywojennych. Natomiast inny rozdział (ósmo) jest na temat tych biegów podczas drugiej wojny światowej. Rozdziały od dziewiątego do czternastego - ukazują ewolucję tych konkurencji lekkoatletycznych - po drugiej wojnie światowej (do 2004 r.) .

Zauważmy, że lata I i II wojny światowej nie wpłynęły zasadniczo na powstrzymanie trendu rozwojowego biegów przez płotki w dalszych okresach (przede wszystkim w latach po II wojnie światowej). Dotyczyło to zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Prof. J. Iskra przedstawia w dalszej partii swojej monografii - ciekawe z punktu widzenia warsztatu trenera - uwagi w zakresie „nowości technologicznych”. Nie pomija przy tym „zaszłości politycznych” oraz zagadnień początków profesjonalizmu w lekkoatletyce (do 2004 r. włącznie).

Praca, którą polecam przede wszystkim trenerom oraz czynnym sportowcom, jak też historykom kultury fizycznej, jest bezprecedensowym kompendium wiedzy z pogranicza dziejów warsztatu trenerskiego, jak i przeszłości lekkoatletyki. Opracowanie Iskry uzupełnia powszechne oraz polskie piśmiennictwo, poświęcone tym zagadnieniom. Porównać w tym miejscu wypada książki prof. Bernarda Woltmanna - *Lekkoatletyka w Polsce 1919-1994* i dr. Stanisława Zaborniaka - *Lekkoatletyka na ziemiach polskich w latach 1867- 1918*. Prace te opublikowano w 1994 i 2004 r.

Historyków kultury fizycznej cieszy fakt, iż Autor omawianej książki zamieścił niezwykle bogatą bibliografię (liczącą około 200 jednostek piśmienniczych oraz blisko 40 pozycji stricte źródłowych, nie licząc oczywiście wywiadów z kraju i zagranicy). Pośród źródeł i literatury historyk kultury fizycznej nie może nie zauważyć specjalnej kategorii w pracy Iskry - jaką są opracowania z „historii lekkoatletyki w Polsce i na świecie - 42 jednostki bibliograficzne.

Monografia ,która wszystkim zainteresowanym w pełni polecam, posiada obszerne streszczenia w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim jak też aneksy tabelaryczne i nowoczesną płytę „CD”.

Zachęcam więc zainteresowanych - do przeglądu i zakupu omawianej książki autorstwa Janusza Iskry.

dr hab. Mirosław Ponczek prof. AWF
Kierownik Katedry Humanistycznych Podstaw Kultury Fizycznej